

A ter Vehn: SJÄLVKOSTNADSBERÄKNINGENS STANDARDISERING. 79 S. Norstedt & Söner 1936.

Hvis man er Tilhænger af en rimelig Vekselvirkning mellem aprioriske og empiriske Omkostningsundersøgelser er det naturligt at henlede danske Læseres Opmærksomhed paa ovennævnte lille Bog af Professoren i Driftsøkonomi i Gøteborg. Bogen omhandler først de svenske Bestræbelser for at skabe en ensartet Terminologi ved Omkostningsberegninger og derefter de svenske Bestræbelser for at skabe ensartede Regnskabsregler. Største Delen af Bogen omfatter imidlertid en Gennemgang af Regnskabsformerne hos to Grupper af store svenske Virksomheder, nemlig paa den ene Side Automobilfabrikken Volvo og Kuglelejefabrikken, hvis Regnskabsformer i det væsentlige er bygget op efter amerikanske Forbilleder og i Tilslutning til de driftsøkonomiske og regnskabsmæssige Synspunkter, der i stor Udstrækning anlægges i U. S. A., og paa den anden Side Asea og L. M. Ericssons Telefonfabrikker, hvor Principperne er stærkt paavirkede fra tysk Side. Det vil føre for langt her at komme ind paa Enkeltheder i de svenske Diskussioner, og jeg skal kun udtale Ønsket om, at man, naar Spørgsmaalet om Standardisering af Regnskabsformer bliver aktuelt i Danmark, vil tage sit Udgangspunkt i mindre Virksomheder, ligesom jeg tror, det vil være hensigtsmæssigt, om man ved en Standardisering her ikke alene tog Hensyn til Teknikere, Regnskabsspecialister og Driftsøkonomer, men ogsaa fik Jurister — f. Eks. Specialister i Skattespørgsmaal og anden Lovgivning — med ind i Overvejelserne paa et relativt tidligt Tidspunkt.

P. P. Sveistrup.

League of Nations: WORLD ECONOMIC SURVEY 1935—36. Fifth Year. Geneva 1936.

I en tid, hvor værdien af Folkeforbundets politiske arbejde ofte drages i tvivl, er der grund til i højere grad at fremdrage det tekniske og økonomiske forsknings- og stofsamlingsarbejde, som udføres af folkeforbundssekretariatets faglige sektioner, og hvis formaalstjenlighed er hævet over enhver tvivl.

Et godt eksempel paa den økonomiske sektionens arbejde er den aarlige publikation *World Economic Survey*, hvis 5. aargang *World Economic Survey 1935—36* lige er udkommet. Denne bog giver paa godt 300 sider en oversigt over det sidste aars økonomiske udvikling i hele den civiliserede verden. Den er baseret paa og kan siges at være et sammendrag af alle Folkeforbundets økonomiske publikationer om specielle emner, finanspolitik, bankpolitik, handel og produktion m. m., der tilsammen danner den mest omfattende konjunkturbeskrivelse, der overhovedet findes. Det uhyre talmateriale, som findes i disse publikationer, og som er en sammenarbejdning af de forskellige landes nationale statistiker, er i W. E. S.s tabeller og diagrammer leveret i en saa letlæselig form, at selv ikke-økonomer med fordel vil kunne læse bogen.

Beskrivelsen af bevægelserne i verdens produktion, handel, arbejdsløshed og arbejds lønninger sammenfattes til en bedømmelse af verdensøkonomiens stilling i konjunkturforløbet. Det kan synes at være en meget grov generalisation at tale om verdensøkonomiens stilling i konjunkturforløbet, men en sammenligning af de nationale statistiker viser en forbavsende samtidighed i konjunkturudviklingen i forskellige lande. Ganske

A ter Vehn: SJÄLVKOSTNADSBERÄKNINGENS STANDARDISERING. 79 S. Norstedt & Söner 1936.

Hvis man er Tilhænger af en rimelig Vekselvirkning mellem aprioriske og empiriske Omkostningsundersøgelser er det naturligt at henlede danske Læseres Opmærksomhed paa ovennævnte lille Bog af Professoren i Driftsøkonomi i Gøteborg. Bogen omhandler først de svenske Bestræbelser for at skabe en ensartet Terminologi ved Omkostningsberegninger og derefter de svenske Bestræbelser for at skabe ensartede Regnskabsregler. Største Delen af Bogen omfatter imidlertid en Gennemgang af Regnskabsformerne hos to Grupper af store svenske Virksomheder, nemlig paa den ene Side Automobilfabrikken Volvo og Kuglelejefabrikken, hvis Regnskabsformer i det væsentlige er bygget op efter amerikanske Forbilleder og i Tilslutning til de driftsøkonomiske og regnskabsmæssige Synspunkter, der i stor Udstrækning anlægges i U. S. A., og paa den anden Side Asea og L. M. Ericssons Telefonfabrikker, hvor Principperne er stærkt paavirkede fra tysk Side. Det vil føre for langt her at komme ind paa Enkeltheder i de svenske Diskussioner, og jeg skal kun udtale Ønsket om, at man, naar Spørgsmaalet om Standardisering af Regnskabsformer bliver aktuelt i Danmark, vil tage sit Udgangspunkt i mindre Virksomheder, ligesom jeg tror, det vil være hensigtsmæssigt, om man ved en Standardisering her ikke alene tog Hensyn til Teknikere, Regnskabsspecialister og Driftsøkonomer, men ogsaa fik Jurister — f. Eks. Specialister i Skattespørgsmaal og anden Lovgivning — med ind i Overvejelserne paa et relativt tidligt Tidspunkt.

P. P. Sveistrup.

League of Nations: WORLD ECONOMIC SURVEY 1935—36. Fifth Year. Geneva 1936.

I en tid, hvor værdien af Folkeforbundets politiske arbejde ofte drages i tvivl, er der grund til i højere grad at fremdrage det tekniske og økonomiske forsknings- og stofsamlingsarbejde, som udføres af folkeforbundssekretariatets faglige sektioner, og hvis formaalstjenlighed er hævet over enhver tvivl.

Et godt eksempel paa den økonomiske sektionens arbejde er den aarlige publikation *World Economic Survey*, hvis 5. aargang *World Economic Survey 1935—36* lige er udkommet. Denne bog giver paa godt 300 sider en oversigt over det sidste aars økonomiske udvikling i hele den civiliserede verden. Den er baseret paa og kan siges at være et sammendrag af alle Folkeforbundets økonomiske publikationer om specielle emner, finanspolitik, bankpolitik, handel og produktion m. m., der tilsammen danner den mest omfattende konjunkturbeskrivelse, der overhovedet findes. Det uhyre talmateriale, som findes i disse publikationer, og som er en sammenarbejdning af de forskellige landes nationale statistiker, er i W. E. S.s tabeller og diagrammer leveret i en saa letlæselig form, at selv ikke-økonomer med fordel vil kunne læse bogen.

Beskrivelsen af bevægelserne i verdens produktion, handel, arbejdsløshed og arbejds lønninger sammenfattes til en bedømmelse af verdensøkonomiens stilling i konjunkturforløbet. Det kan synes at være en meget grov generalisation at tale om verdensøkonomiens stilling i konjunkturforløbet, men en sammenligning af de nationale statistiker viser en forbavsende samtidighed i konjunkturudviklingen i forskellige lande. Ganske

vist er der forskelle i det økonomiske opsvings omfang og tempo i de forskellige lande, f. ex. en udtalt forskel mellem sterlingblokkens og guldblokkens lande, men alle lande befinder sig nu paa vej mod en ny højkonjunktur. Det fælles for alle lande er den økonomiske opgangs fortsættelse, bedringens spredning til nye omraader af erhvervslivet, og, trods et vist fald i vækstprocenten paa grund af expansionens begrænsning til hjemmemarkedet, tegn til en fortsat opgang med øget produktion og mindsket arbejdsløshed i de kommende aar — hvis den latente krigsfare driver over.

Et nyt træk i likvidationen af depressionen er verdenshandelens langsomme vækst i forhold til verdensproduktionen. Tidligere kriser har altid vist en relativ hurtig opblomstring af handelen og en noget langsommere vækst i produktionen; i denne krise er forholdet omvendt, og aarsagen maa søges i de specielt daarlige forhold for den internationale handel, som sammenbruddet af det internationale kapitalmarked og efterkrigstidens protektionisme har skabt.

Gennem talrige tabeller og diagrammer, der røber en højt udviklet fremstillingsteknik, vises de enkelte landes relative stilling i konjunkturforløbet, og vækstprocenterne i de forskellige produktionsgrene belyses og forklares. Den stærke anvendelse af statistisk materiale har først og fremmest den fordel at give læserne et indtryk af størrelsesforholdet mellem de enkelte lande, et indtryk, som det er meget vanskeligt at skaffe sig uden netop gennem en sammenarbejdning og standardisering af de nationale statistiker.

I denne almindelige konjunkturoversigt er især situationen i U. S. A. og følgerne af New Deal og den omfattende krediteksponering indgaaende behandlet; og foruden en bedømmelse og beskrivelse af de vigtigste træk i konjunkturforløbet indeholder bogen flere kapitler om de udviklingstendenser, som har tiltrukket sig særlig opmærksomhed i tiden efter 1932, og et forsøg paa at give et omrids af den strukturændring, som den tiltagende selvforsyning og flytningen af verdensøkonomiens tyngdepunkt fra Europa til Østasien og det amerikanske kontinent synes at ville medføre. Kapitlerne om nationalindkomstens og konsumtionens bevægelser siden 1931 er interessante ved de teoretiske betragtninger af mere generel karakter, som forfatteren knytter til dem; saaledes giver han en oversigt over de tekniske vanskeligheder ved definitionen og maalingen af begrebet nationalindkomst, og i omtalen af konsumtionen søger han at eftervise, i hvor høj grad Engels lov stadig har gyldighed i vore dage. Den tiltagende betydning af bilaterale overenskomster og clearingaftaler paa det frie varebyttes bekostning, selvforsynings stadiige vækst og rustningernes betydning for dette konjunkturopsving er behandlet. Et meget interessant kapitel er kapitlet om Money and Banking, der belyser guldproduktionens og -fordelingens bevægelser og giver en oversigt over de vigtigste landes penge- og kreditpolitik. Der gives en redegørelse for tidspunktet for og omfanget af de forskellige landes devalueringer og en kort gennemgang af situationen paa de vigtigste kapitalmarkeder. Forfatteren, Prof. John B. Condliffe viser i sin behandling af dette emne sin evne til paa faa sider at uddrage det væsentlige af et kompliceret problem og gengive det i en koncentreret og dog letlæselig form.

Det kan ikke undgaas, at en bog, der paa 300 sider skal give hele verdensøkonomien i en nøddeskal, i nogen grad maa blive et resumé af resuméer, men det er forbavsende, hvor godt det er lykkedes at gengive en saa uhyre mængde facts i en levende form og endda faa plads til teoretiske ræsonnementer og antydninger af, hvorledes den sandsynlige fremtidige udvikling tegner sig for en trænet iagttager.

Henning Ravnholt.

E. H. Phelps Brown: THE FRAMEWORK OF THE PRICING SYSTEM. Chapman and Hall. London 1936. (XVI + 221 S.).

Forfatteren udtaler i Forordet, at Bogen er lagt an paa Undervisning. Den skal danne et Supplement til den alsidige og mere praktisk anlagte Tekstbog af Marshall-Typen og give den studerende Øvelse i præcis abstrakt Tænkning. Han skal ikke mindst lære en bestemt Teknik. En Del af Formaålet er iøvrigt i Stedet for de matematiske Forkundskaber, de fleste studerende savner, at lære dem rigtig kvantitativ Tænkning ved direkte og utilsløret Anvendelse af denne paa økonomiske Problemer.

Der lægges stærk Vægt paa Sammenhængen mellem de økonomiske Fænomener. Hele Behandlingen er knyttet til et stort Taleksempel, hvori først behandles Konsumentmarkedet ved given Produktion, derefter Producenternes Marked og endelig Sammenspillet, herunder bl. a. ogsaa, hvorledes Betalingen til Produktionsfaktorerne paavirker Efterspørgslen.

Der skelnes mellem uafhængige og afhængige variable samt Systemets Data — »not until we reach data which can rest unchanged whatever any price or quantity may be, shall we have given a complete account«. (Dette er iøvrigt en meget streng Fordring!) Det simplere System, Fremstillingen begynder med, maa Gang paa Gang udbygges, ved at flere og flere Forhold tages i Betragtning. Forfatteren kommer herunder ogsaa ind paa Kapitalteori, Dynamik og Forholdet mellem Pengeteorien og den øvrige Teori. Allerede ved Behandlingen af den simplificerede statiske Teori er de her gældende Forudsætninger m. H. t. Pengevæsenet iøvrigt blevet forholdsvis udførligt præciseret.

Bogen kan anbefales den, der ønsker en Gennemgang af Hovedlinierne i den økonomiske Teori i moderne kvantitativ Udformning. Noget væsentligt nyt indeholder den næppe og tilsigter den heller ikke at bringe; men Fremstillingen er klar og systematisk og siger i adskillige Tilfælde Tingene paa en Maade, som er værd at gentage. De fleste Læsere vil vel finde, at det Taleksempel, som i forskellige Variationer stadig følger Fremstillingen, er vel stort og uoverskueligt; flere Modifikationer af Hovedlinierne i Systemet vilde være mere frugtbare end de lange Udregninger. En Garanti for, at de noget komplicerede Formler, som illustrerer Produktionslovene, ikke er bar Fantasi har man iøvrigt, idet Forfatteren samtidig med at han skrev Bogen, har kastet sig over det foreliggende Erfaringsmateriale paa dette Omraade og herom nylig har publiceret en Række Oversigter i *Econometrica*.

F. Zeuthen.

Paul Arndt: RENTABILITÄT. Kritik der Lehre vom Unternehmensgewinn. Berlin 1935. 114 S.

Foranlediget ved nogle, formentlig ikke som akademiske fremsatte, Ytringer af Werner Sombart i Forbindelse med nogle autorative Udtalelser fra